

[Fuglsang.]

ner med, at vi her i Danmark har 40 000—50 000 ejendomme med for lidt jord, ejendomme, som i høj grad lider under disse års fodervanskeligheder og høje kornpriser. Af disse har, som allerede nævnt her i tinget i dag, kun 5 000 meldt sig; forrige år har 465 fået tillægsjord og i år 511.

Alt dette viser efter min mening, at statshusmandsloven ikke har kunnet løse de opgaver, der stilles til den. Det viser, at det ikke kan være nok år efter år bare at ændre udlånsbestemmelserne. Der må dyberegående ændringer til, bl. a. med hensyn til fremskaffelsen af jord.

Jeg ved godt, at man fra storbrugets side med flid rejser en diskussion om selve formålstjenligheden med udstykningen og siger, at man ikke har råd, og at ekspropriationen skulle stride mod grundloven og vore retsbegreber. Vi kan i så henseende ganske roligt stille småbrugets produktion pr. arealenhed og pr. dyr op mod det kapitalistiske storbrug. Iøvrigt vil jeg sige: tal ikke om storbrugets overlegenhed, samtidig med at man ser, hvad mange storbrugere selv opgiver, når de skal betale indkomstskat til skattevæsenet, samtidig med at storbrugene ikke har råd til at give landarbejderne en ordentlig løn, og iøvrigt samtidig med, at de efter loven skal have statsstøtte til opførelse af landarbejderboliger. Lad mig iøvrigt hertil sige, at mit parti i overensstemmelse med landarbejdernes egne krav ønsker disse bestemmelser fjernet. Det kan ikke være statens opgave at støtte de større landbrug på dette område, og det er ikke i landarbejdernes interesse fortsat at bevare denne sammenknytning af arbejde og boligforhold, en sammenknytning, som i høj grad øger arbejdernes afhængighed af arbejdsgiveren.

Hvad angår kravet om adgang til ekspropriation af jord, ved jeg godt, at man føler sig rystet på grundlovens og retsbegrebernes vegne. Jeg synes, man kan tage denne forargelse roligt, sålænge man fortsat nedlægger hundreder af ejendomme og eksproprierer deres jord for at benytte den til aldeles uproduktive anlæg. Tal ikke om, at man ikke har råd til at hjælpe vor ungdom til en start i livet, sålænge man uden vaklen imødekommer selv de mest vanvittige krav fra inden- og udenlandske generaler og rustningskonger.

Mit parti mener, at det ikke er nok årlig

at ændre statshusmandslovens satser, men at udviklingen har vist, at loven selv må ændres. Jeg vil derfor på mit partis vegne tillade mig at stille følgende forslag om motiveret dagsorden:

„Idet folketinget erkender, at det ikke fortsat er tilstrækkeligt blot at regulere statshusmandslovens udlånssetser, men at selve loven må ændres, hvis den skal opfylde sit formål, henstiller det til regeringen snarest at udarbejde en ny statshusmandslov efter følgende grundregler:

1. Det forbydes at eje eller drive mere end een ejendom.
2. Det forbydes ikke-landmænd, der ikke selv driver deres jord, at eje landbrugsjord.
3. Statens forkøbsret til landbrugsejendomme ifølge statshusmandslovens § 8 udvides til også at omfatte familieoverdragelser med undtagelse af arv til søn eller datter.
4. Hvis der ikke ad anden vej er mulighed for at fremskaffe jord, f. eks. til tillægsjord, fremskaffes jorden ved ekspropriation.
5. Erstatningspriserne beregnes efter vurderingsprisen.
6. Jordrenteprincippet gennemføres som hovedregel i statshusmandsloven.
7. Reglerne for udlån ændres, så også husmands- og landarbejderungdom får virkelig mulighed for at få ejendom — og tinget fortsætter dermed behandlingen af den foreliggende sag.“

Formanden: Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor).

Det fremsatte forslag om motiveret dagsorden indgår nu i forhandlingen.

Axel Sørensen: Når jeg har bedt om ordet, er det for at fremføre enkelte bemærkninger, der ikke er rettet imod omfanget af de midler, der foreslås stillet til rådighed, men imod administrationen af de midler, der skal kunne lånes til oprettelse af husmandsbrugene, suppleringslån o. s. v. Jeg vil gerne overfor den højtærede landbrugsminister fremføre et enkelt forhold, jeg kender fra min egn. Det drejer sig om et husmandssted med 4 tdr. land tilliggende; det brændte i vinteren 1951 og jorden blev solgt gennem statens jordlovsudvalg som suppleringsjord til et andet husmandsbrug. Overtagelsen skete den 1. april 1951, men sælgeren,